

فصل سوم : مبانی حسابداری دولتی :

همان طور که گفته شد یکی از موارد اشتراق حسابداری دولتی و حسابداری بازرگانی تفاوت در مبناها است. در حسابداری بازرگانی از ۲ مبای نقدی و تعهدی استفاده می شود و در حسابداری دولتی از ۵ مبای نقدی، تعهدی تعدیل شده، نیم تعهدی، تعهدی تعدیل شده و تعهدی استفاده می شود که در ادامه بطور خلاصه مبناها توضیح داده شده است.

۱- مبای نقدی :

زمان شناخت درآمد : دریافت وجه
 زمان شناخت هزینه : پرداخت وجه
 مزیت : آسان بودن روش که نیاز به دانستن حسابداری ندارد.
 معایب : عدم رعایت اصل تطابق و اصل تحقق درآمد
 توضیحات :

این روش ساده ترین مبای باشد. درآمدها در زمان وصول شناسایی می شوند به عبارت دیگر همان چه وجهی در حال جاری دریافت شود تفاوت ندارد که از محل فروش های سال قبل است یا سال آتی چون در سال وصول شده است جزو درآمد سال جاری می باشد. (در مورد هزینه ها نیز مصداق دارد.)

۲- مبای نقدی تعدیل شده :

زمان شناخت درآمد : دریافت وجه
 زمان شناخت هزینه : پرداخت وجه و ایجاد هزینه
 مزیت : آسان بودن زمان شناخت درآمد ۲- واقعی بودن ثبت هزینه (یا حدودی)
 معایب : عدم ثبت واقعی درآمد - عدم رعایت اصل تطابق و اصل تحقق درآمد
 توضیحات :

درآمد در این مبنا دقیقاً شبیه مبای نقدی می باشد ولی تفاوت هزینه در این مبنا با مبای نقدی در این است که در مبای نقدی تعدیل شده پیش پرداخت شناسایی و ثبت می شود به عبارتی هزینه عبارت است از :

پیش پرداخت - هزینه در مبای نقدی

۳- منبای بنیم تعهدی :

زمان شناخت درآمد: دریافت وجه

هزینه : وقوع هزینه

مزیت : ۱- آسان بودن زمان شناسایی درآمد ۲- ثبت واقعی و شناسایی هزینه

۳- رعایت اصل محافظه کاری

معایب : ۱- عدم ثبت واقعی درآمد ۲- عدم رعایت اصل تحقق درآمد

توضیحات :

درآمد در منبای بنیم تعهدی دقیقاً مشابه منبای نقدی است و شناسایی هزینه

در منبای بنیم تعهدی دقیقاً مشابه روش تعهدی است که مبتنی بر مفهوم محافظه کاری است.

۴- منبای تعهدی تعدیل شده :

زمان شناخت درآمد: قابل اندازه گیری در دسترس (۳ ماهه) (قابلیت وصول ۳ ماهه)

هزینه : وقوع هزینه

مزیت : ۱- واقعی ثبت شدن درآمدها و هزینه ها ۲- از محافظه کاری بیشتری

برخوردار است.

معایب : عدم رعایت اصل تحقق درآمد * علت این عیب توسط دانشجو

عنوان کار عملی بررسی شود.

توضیحات :

هزینه ها در منبای تعهدی تعدیل شده دقیقاً مشابه منبای تعهدی است

ولی تفاوت درآمد در منبای تعهدی تعدیل شده با منبای تعهدی در این است که

چنان چه شک و تردیدی در وصول درآمد وجود داشته باشد آن درآمد شناسایی

نمی شود بعبارتی در منبای تعهدی تعدیل شده درآمد برابر است با

شک و تردید - درآمد در منبای تعهدی

۵- مبنای تعهدی

زمان شناخت درآمد: تحقق درآمد

زمان شناخت هزینه: وقوع هزینه

مزیت: اثبات واقعی درآمدها و هزینه‌ها در دوره زمانی ۲- رعایت اصل تطابق و تحقق درآمد

معایب: شناسایی درآمدها و هزینه‌ها تا حدودی پیچیده است

توضیحات:

در مبنای تعهدی به تحقق تحقق درآمد شناسایی می‌شود به عبارتی ملاک

فقط زمان انجام معامله می‌باشد نه زمان دریافت وجه به عبارتی دیگر

درآمد هر سال در همان سال ثبت می‌شود (در مورد هزینه‌ها نیز مصداق دارد)

نکات:

۱- مبنای حسابداری یعنی اینکه درآمدها و هزینه‌ها را در چه زمانی شناسایی

و در چه زمانی در دفاتر ثبت می‌نماییم

15

۲- در حسابداری دولتی ۵ مبنای وجود دارد: ۱- نقدی

۲- نقدی تعدیل شده

۳- نیم تعهدی

۴- تعهدی تعدیل شده

20

۵- تعهدی

۳- قابلیت وصول در اصطلاح درآمدهای در دسترس نامیده می‌شود

۴- مبنای نیم تعهدی ترکیبی از دو مبنای نقدی و تعهدی است

۵- تعهد یعنی کوتیل کالا و خدمات یا اجرای قرارداد

25

موفق باشید